

Gamlebyen Rotaryklubb

Referat 05.06.24

UKRAINA OG UKRAINERE I FREDRIKSTAD

Tilstede: 13 medlemmer

Møtet ble denne gang ledet av Ragnvald, som kunne fortelle at den annonserte teaterturen til Sunne i august nå er fulltegnet.

Kveldens foredragsholder var **Gaute Jacobsen**, direktør ved Fredrikstad museum. Denne gang ikke som museums mann, men fordi han er gift med en dame fra Ukraina og er tett på de ukrainske miljøene i byen.

Gaute Jacobsen forteller her om den økende nasjonale bevisstgjøring som gir seg utslag i voksende interesse for nasjonaldrakter

Hans interesse for Ukraina hadde kommet bl. a. gjennom samarbeidsprosjekter med friluftsmuseer i landet, der utviklingen av museene var en del av den nasjonale bevisstgjøringen. For å gi en bedre forståelse av landets posisjon dro han oss raskt gjennom det historiske bakteppet, fra det gamle Kyiv-riket frem til moderne tid. Etter oppløsningen av Sovjetunionen ble Ukraina et selvstendig land i 1991, og valgte da å gi avkall på sitt store arsenal av atomvåpen. Til gjengjeld ble landets uavhengighet, grenser og suverenitet sikret gjennom Budapest-memorandumet, signert av Russland, Storbritannia og USA. Vi har senere sett hvor mye det var verdt. I tillegg av OL i 2014 annekterte Russland Krym og Donbas-området, og i 2022 gikk de som kjent til full invasjon.

Det bor i dag nærmere 500 ukrainske flyktninger in Fredrikstad, av totalt 65 - 70 000 i Norge. De fleste er kvinner og barn, mennene er færre og holder ofte en lavere profil. Dette er muligens fordi de frykter å bli sendt tilbake for å delta i krigen. De fleste flyktningene sier de vi dra tilbake når forholdene ligger til rette, men tidligere erfaringer viser at det er usikkert hvor mange som vil dra. Det er ulikt hvor raskt og godt flyktningene blir integrert. Det er stor ulikhet i utdanning, forutsetninger og vilje til integrering. De fleste voksne er i norskopplæring, og barna som er i barnehage/skole tilpasser seg raskest. Mange barn har kommet med sine besteforeldre, disse har ofte vanskeligere for å bli godt integrert.

I Fredrikstad er det flere foreninger involvert i integreringen, og det er startet flere prosjekter som delvis drives av ukrainerne selv. De har et godt og aktivt kor, det er etablert møteplasser og det arbeides med psykisk helse. Generelt har mange lite «demokratiforståelse», vanskelig for å forstå vår samfunnsmodell og liten tiltro til øvrigheten. Dette er nok spor etter mange år under et sovjetisk system. Og så er det, som alltid, et lite mindretall som utnytter våre sosiale systemer til egen vinning.

Referat: Dag Strømsæther